

Братя Грим
Щастливият Ханс

Служил Ханс седем години на господаря си и накрая рекъл:

– Господарю, уреченото време мина. Искам сега да се прибера у дома при мама, та ми дай каквото ми се полага.

Господарят отвърнал:

Ти ми служи честно и почтено. Каквато беше службата ти, такава следва да бъде и заплащането.

И му дал една буца злато, голяма колкото главата на Ханс.

Извадил Ханс кърпа, увил златната буца в нея, сложил я на рамото си и поел към къщи. Но както крачел по пътя, видял един конник, който яздел бодър и весел пъргавия си кон.

– Ех – рекъл Ханс високо, когато конникът минал край него, – хубаво нещо е ездата! Седиш си като на стол, няма да се препъваш в камъни, не късаш обувки и неусетно стигаш надалеко.

Чул конникът тия думи, спрял коня и викнал:

– Ей, Ханс, защо тогава ходиш пешком?

– Защото съм принуден отвърнал Ханс. Трябва да занеса тая буца у дома. Злато е наистина, но заради нея не мога да държа главата си право, пък и ме убива на рамото.

– Знаеш ли какво – рекъл конникът, – хайде да направим размяна: аз ще ти дам коня, а ти ще ми дадеш буцата.

– На драго сърце – рекъл Ханс, – но те предупреждавам, че не е никак лека.

Слязъл конникът, взел златото, помогнал на Ханс да яхне коня, после сложил поводите в ръцете му и рекъл:

– Ако искаш конят да препусне бързо, цъкни му с език и му подвикни: хоп, хоп!

Зарадвал се от душа Ханс, като седнал на коня, понесъл се волно напред, но след малко решил, че трябва да препусне още по-бързо. Почнал да цъка с език и да вика „хоп, хоп!“. Препуснал конят в силен тръс и докато Ханс се опомни, изхвъркнал от седлото и се намерил в рова, който отделял нивите от пътя.

Конят щял и да побегне, ако не го спрял един селянин, който вървял по пътя и карал крава напреде си. Ханс поразкършил снага и отново се изправил на крака, но бил много сърдит и рекъл на селянина:

– Никакво удоволствие не е това, ездата де, особено когато налетиш на такава кранта, която само те тръска и те хвърля от седлото, та можеш да си строшиш главата. Никога вече в живота си няма да яхна кон. Виж, твоята крава е нещо хубаво! Вървиш си спокойно зад нея, а отгоре на това тя всеки ден редовно ти дава мляко, масло и сирене.

Какво ли не бих дал да се сдобия с такава крава!

– Добре – отвърнал селянинът, – ако кравата толкова много ти харесва, аз ще ти я дам, а ти в замяна ще ми дадеш коня.

Съгласил се Ханс и радостта му нямала край. Селянинът пък се метнал на коня и препуснал бързо по пътя.

Подкарал Ханс мирно кравата напреде си и почнал сам да се убеждава, че е направил добра размяна:

„Имам ли само къшей хляб, а той никога няма да ми липсва, та колчем ми се доще, мога да го ям с масло и сирене. Ожаднея ли, ще издоя кравата и ще пия мляко. Какво повече искаш, душо моя?“

Стигнал скоро Ханс една странноприемница, отбил се и в голямата си радост изял до троха всичко, каквото носел за обед и за вечеря, а за последните петачета си поръчал чаша бира. После пак подкарал кравата по пътя за майчиното си село.

Наближавало пладне, жегата ставала все по-непоносима, а Ханс се намирал сред пусто поле, през което трябвало да върви сигурно още цял час. Сгорещил се така, че от жажда езикът му залепнал за небцето.

„Лесна е работата – помислил си Ханс, – ще издоя кравата и ще се разхладя с млякото.“

Вързал добичето за едно сухо дърво и понеже нямал ведро, подложил кожата си каскет. Но колкото и да стискал вимето, не се показала нито капка мляко. И тъй като бил много непохватен в доенето, нетърпеливото добиче най-сетне дигнало единия заден крак и го ритнало тъй силно по главата, че той се строполил на земята и дълго време не можал да дойде на себе си и да разбере къде се намира.

За щастие по пътя се задал един касапин, който карал в ръчна количка едно прасе.

– Какво те е сполетяло? – викнал той и помогнал на добрия Ханс да се изправи на нозе.

Разказал му Ханс какво си изпатил. Касапинът му подал едно стъкло и рекъл:

– Пийни първом една глътка, та да се посъземеш. Кравата не пуска мляко, защото е старо добиче, бива го само за впрягане или за клане.

– Отде да знам! – викнал Ханс и поопипал леко мястото на главата, дето го ритнала кравата. Наистина, хубаво е човек да си има в къщи такава добиче и да го заколи; колко месо ще падне! Но аз не обичам много кравешко месо, не е сочно. Виж, друго би било да имах такава прасенце! Свинското месо има по-друг вкус, да не говорим пък за надениците!

– Слушай, Ханс – рекъл тогава каспинът, – искам да ти помогна и съм готов да ти дам прасето срещу кравата.

Това се нарича приятелство! – викнал Ханс.

Дал му кравата, накарал касапина да сваля прасето от количката и хванал края на въжето, с което било вързано прасето.

Продължил пътя си и почнал да разсъждава как всичко се нарежда ло според желанието му: щом му се случела някаква неприятност, веднага след нея идело нещо добро.

Скоро редом с него тръгнал един момък, който носел хубава бяла гъска под мишница. Рекли да си скъсят времето и Ханс почнал да разправя за щастията си: как винаги правел изгодна размяна.

Момъкът пък му обадил, че носи гъската за угощение на детска кръщавка.

– Повдигни я само – рекъл той и я хванал за крилата – да видиш колко е тежка! Цели два месеца съм я угоявал здравата. Който хапне от нея, когато я опечем, дълго ще си облизва пръстите.

– Да – рекъл Ханс и претеглил гъската с една ръка, – тежка е, но и моето прасе си го бива.

През това време момъкът почнал да се оглежда тревожно на всички страни и после заклатил глава.

– Слушай – рекъл той, – работата с твоето прасе не е твърде чиста. В селото, през което минах, откраднали днес едно прасе от кочината на кмета. Опасявам се, че е същото, което държиш за въжето. Разпратили са на всички страни хора да го търсят и лошо ще изпатиш, ако те пипнат с прасето. Най-малкото ще те тикнат в драголника.

Изплашил се простодушният Ханс и рекъл:

– Тю, да се не види макар! Помогни ми в бедата! Ти си от този край и ще се оправиш по-лесно. Вземи прасето и ми дай гъската!

– Излагам се на голяма опасност – отвърнал момъкът, – но не искам да те сполети нещастие по моя вина.

Хванал края на въжето и бързо подкарал прасето по един обиколен път.

Отървал се простодушният Ханс от грижите си и с гъската под мишница продължил пътя за своето село.

Като поразмисля добре – рекъл той сам на себе си, – аз печеля повече от размяната. Първо, хубавото печено; второ, многото мас, която ще пусне гъската и с която ще си мажем хляба цели три месеца; накрая хубавата бяла перушина, с която ще ми напълнят възглавницата, та ще заспивам, без да ме люлеят. Пък и мама има да се радва!

Като минавал през последното село, видял един точилар с количка. Колелото бръмчало и той му пригласял:

– Въртя колелото и ножици точа, и хората срещам радушно и с почит.

Спрял се Ханс да го погледа как работи, а накрая го заговорил и рекъл:

– Върви ти работата, щом точиш и ти е толкова весело на душата!

– Така е – отвърнал точиларят, – златен ми е занаятът. Добрият точилар е човек, който, колчем бръкне в джоба си, набарва пари в него. Ами ти къде купи тая хубава гъска?

– Не съм я купил, а я размених за прасе.

– Ами прасето?

– Взех го срещу крава.

– Ами кравата?

– Взех я срещу кон.

– Ами конят?

– За него дадох една буца злато, голяма колкото главата ми.

– Ами златото?

– То ми беше заплатата за седем години служба.

– Намирал си му всеки път леснината – рекъл точиларят. – Но истинското щастие за човека е това: в джобовете му всеки път да дрънкат пари.

– Как да се сдобия с пари? – попитал Ханс.

– Стани точилар като мене. Не ти е необходимо кой знае какво, само един брус! Другото ще дойде от само себе си. Имам един тука, малко е повреден наистина, но затова пък няма да ти искам нищо друго освен гъската. Съгласен ли си?

– Искан ли питане? – отвърнал Ханс. – Та аз ще бъда най-щастливият човек на земята! Какво повече ще му мисля, щом колчем бръкна в джоба, ще вадя пари?!

Подал му гъската и взел бруса.

– Ето ти в добавка още един здрав камък – рекъл точиларят и дигнал един обикновен полски камък, който лежал на земята до него. На този камък можеш да чукаш здравата, да речем, ако имаш да изправяш стари пирони. Взemi го и го пази добре!

Натоварил се Ханс с камъка и с весело сърце продължил пътя си. Очите му греели от радост.

Но тъй като бил на крака от зори, скоро усетил умора. Почнал да го мъчи глад, защото от радост за спечелената крава бил изял всичката си

храна. Накрая едва-едва се влачел по пътя и трябвало всеки миг да спира и да си отдъхва. Пък и камъните били ужасно тежки.

И ето че почнала да го терзае мисълта колко хубаво би било, ако точно сега не трябва да ги носи. Домъкнал се бавно като охлюв до един полски кладенец, та да си отдъхне край него и да се освежи с глътка прясна вода. Но за да не повреди камъните като сяда, сложил ги внимателно до себе си в края на кладенеца. После седнал и се навел да пие вода, но по невнимание бутнал малко камъните и те цамбурнали долу. Като видял със собствените си очи как потъват в дълбоката вода, Ханс подскочил от радост и викнал:

– На света няма по-щастлив човек от мене!

С олекнало сърце и без всякакъв товар затичал той сега по пътя и скоро стигнал у дома си при своята майка.

КРАЙ

Brüder Grimm
Hans im Glück

Източник: <http://bezmonitor.com>

Сканиране и разпознаване: Виктор, 2003

Публикация: Най-хубавите приказки на Братя Грим, издателство „Отечество“, София,
1996

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2302>]